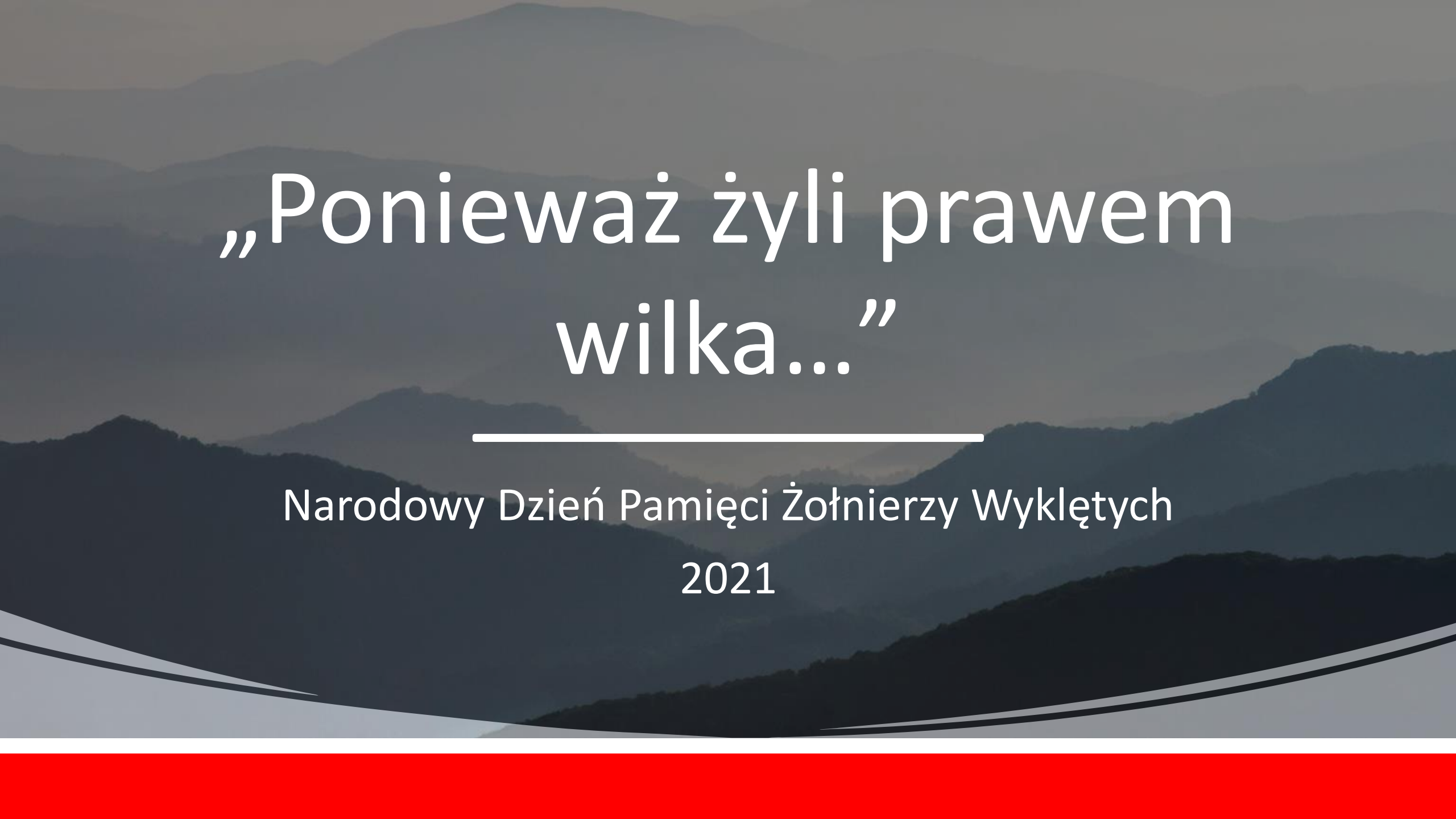

„Ponieważ żyli prawem
wilka...”

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych
2021

„Ponieważ żyli prawem wilka
historia o nich głucho milczy
pozostał po nich w kopnym śniegu
żółtawy mocz i ten ślad wilczy

szybciej niż w plecy strzał zdradziecki
trafiła serce mściwa rozpacz
pili samogon jedli nędzę
tak się starali losom sprostać”

Zbigniew Herbert, „Wilki” (fragment)

Jałta na Krymie, luty 1945 r. Konferencja przywódców koalicji antyniemieckiej. Od lewej: premier Wielkiej Brytanii Winston Churchill, prezydent USA Franklin D. Roosevelt i dyktator ZSRS Józef Stalin. Opuszczona przez zachodnich sojuszników Polska znalazła się w sowieckiej strefie wpływów, tracąc jednocześnie na rzecz ZSRS swoje ziemie wschodnie. Niezgoda Polaków na ten dyktat pchnęła wielu z nich do walki z nowym okupantem.

**Żołnierze podziemia niepodległościowego i antykomunistycznego, stawiający opór
sowietyzacji Polski i podporządkowaniu jej ZSRR w latach 1944-1963 walczyli o wolną
Polskę mordowani przez Sowietów i komunistów polskich w PRL-u „wyklęci,
niepokorni i niezłomni”, skazani na niepamięć.**

Sytuacja na ziemiach polskich 1944-1945

Powstają obozy jenieckie, areszty NKWD (dawne katownie Gestapo) dla członków AK i podejrzanych o kontakt z podziemiem. Tortury i mordy na żołnierzach i oficerach AK, pracownikach Polskiego Państwa Podziemnego, wywózki na Wschód

Proces szesnastu 1945

Marzec 1945 – porwanie 16 przywódców Polskiego Państwa Podziemnego

Czerwiec 1945 – pokazowy proces w Moskwie

Czerwiec 1945 – wyrok w procesie szesnastu; utworzenie Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej

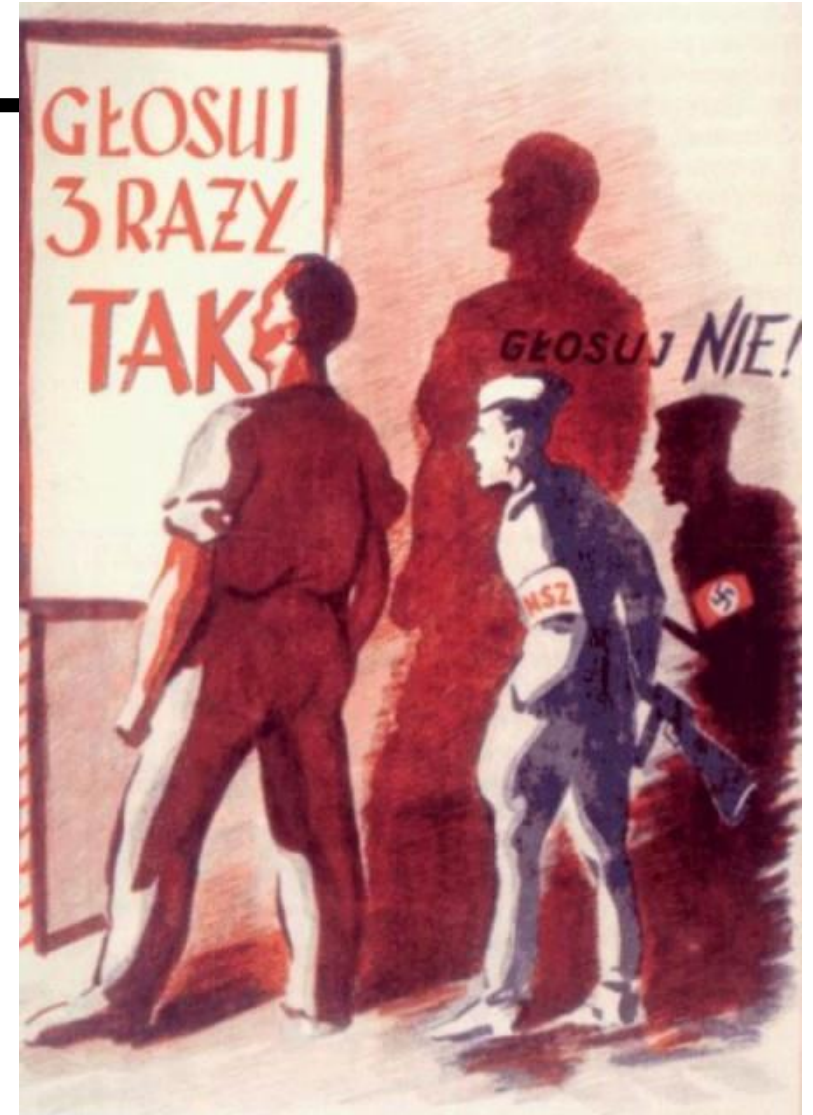

Sytuacja na ziemiach polskich 1945-1947

Lipiec 1945 – obława augustowska, największa sowiecka zbrodnia na Polakach po II wojnie światowej (około 600 z 2000 zatrzymanych osób związanych z podziemiem zostało wywiezionych w nieznanym kierunku i wszelki ślad po nich zaginął)

1946 – sfałszowane referendum w sprawie zniesienia Senatu, utrwalenia reform gospodarczo-społecznych, utrwalenia granicy zachodniej na Odrze i Nysie Łużyckiej

19 stycznia 1947 – sfałszowane wybory do sejmu

Na rozstaju...

- Próba ujawnienia się (podczas amnestii z 1945 i 1947) z nadzieją na rozplynięcie w społeczeństwie budującym socjalizm; bądź dyskretne wycofanie się z walki o niepodległą i przedostanie się na ziemie zachodnie, z nadzieją na rozpoczęcie nowego życia
- Szybka emigracja obliczona na wybuch III wojny światowej (np. licząca blisko 1000 osób Brygada Świętokrzyska NSZ w zwartym szyku przedostała się na Zachód)
- Trwanie w oporze w kraju, często w imię solidarności z tymi, którzy nie mogli wyjść

Najważniejsze organizacje niepodległościowe

NIE Delegatura Sił Zbrojnych na Kraj, 1944-1945

Wolność i Niezawisłość (WiN), 1945-1954 (1963)

Narodowe Siły Zbrojne (NSZ), 1942-poł. lat 50.

Konspiracyjne Wojsko Polskie (KWP), 1945-1954

Ruch Oporu Armii Krajowej (ROAK), od 1944

Narodowe Zjednoczenie Wojskowe (NZW), 1944-1956

Bohaterowie ostatniego powstania

Rotmistrz Witold Pilecki „Witold”

August Emil Fieldorf „Nil”

Danuta Siedzikówna „Inka”

Józef Kuraś „Ogień”

Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka”

Hieronim Dekutowski „Zapora”

Franciszek Jaskulski „Zagończyk”

Edward Taraszkiewicz „Żelazny”

Leon Taraszkiewicz „Jastrząb”

Stanisław Sojczyński „Warszyc”

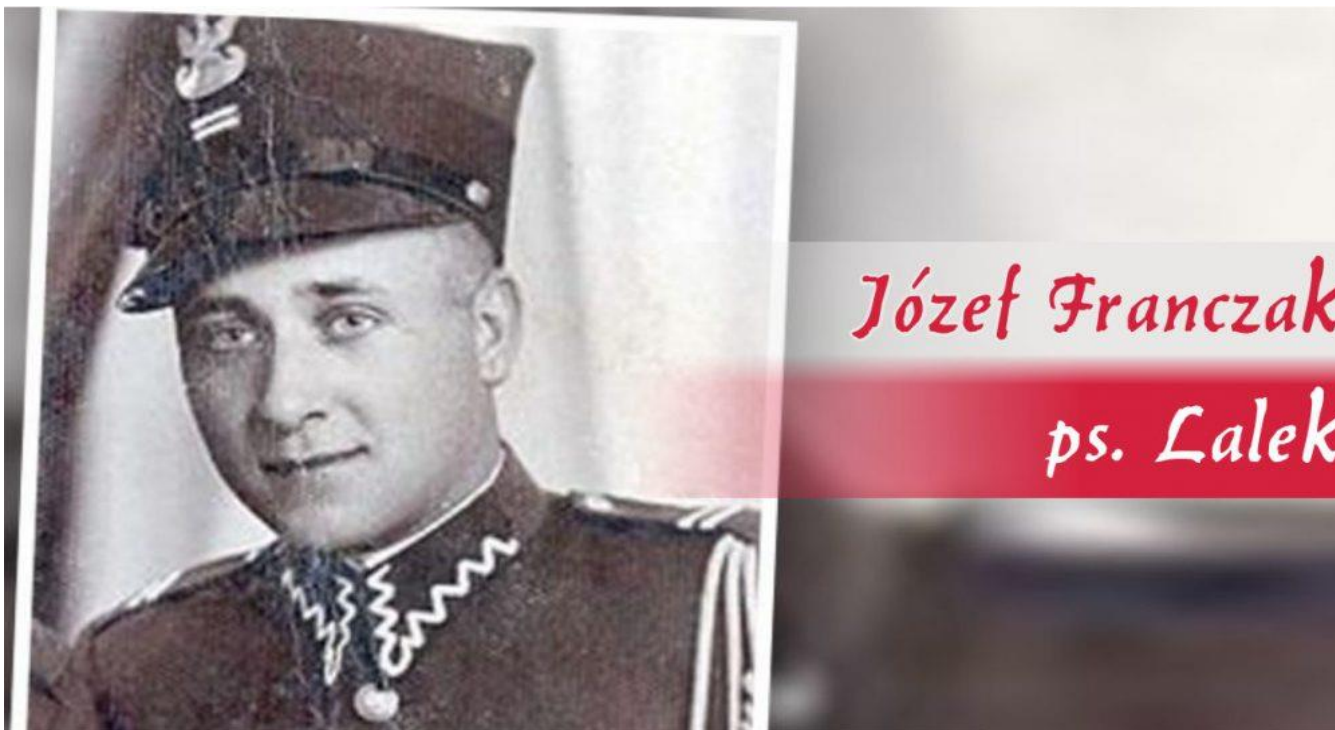

Byli patriotami, a spędzili najlepsze lata życia w polskich więzieniach, torturowani i poniżani. Żołnierze Wyklęci, Żołnierze Niezłomni. Zapłacili za swoje przywiązanie do ojczyzny najwyższą cenę. Byli to żołnierze podziemia niepodległościowego, wywodzący się z Armii Krajowej i Narodowych Sił Zbrojnych, którzy od roku 1944 walczyli z wojskami sowieckimi i komunistycznym aparatem terroru o niepodległą Polskę, wierni złożonej przysiędze.

Cela rotmistrza Witolda Pileckiego w mokotowskim więzieniu. Fot. PAP/J. Kamiński

Prezydent Lech Kaczyński przekazuje przyznany pośmiertnie Józefowi Franczakowi ps. Lalka Krzyż komandorski z Gwiazdą orderu Odrodzenia Polski. Odznaczenie odbiera syn Marek Franczak, Lublin 2008

Film z serii IPNtv: Żołnierze Niezłomni - Danuta Siedzikówna „Inka”

Kliknij na
grafikę, by
zobaczyć
film

USTAWA z dnia 3 lutego 2011 r. o ustanowieniu Narodowego Dnia Pamięci "Żołnierzy Wyklętych"

W hołdzie „Żołnierzom Wyklętym” - bohaterom antykomunistycznego podziemia, którzy w obronie niepodległego bytu Państwa Polskiego, walcząc o prawo do samostanowienia i urzeczywistnienie dążeń demokratycznych społeczeństwa polskiego, z bronią w rękę, jak i w inny sposób, przeciwstawili się sowieckiej agresji i narzuconemu siłą reżimowi komunistycznemu - stanowi się, co następuje:

Art. 1.

Dzień 1 marca ustanawia się Narodowym Dniem Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”.

Panteon - Mauzoleum Wyklętych-Niezlomnych na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie

**W ostatnich latach
przywracana jest pamięć
o żołnierzach
antykomunistycznego
podziemia - Niezłomnych
i Wyklętych.
Narodowe święto
Żołnierzy Wyklętych stało
się tradycją**

Dziękujemy za uwagę!

Mariusz Turek
Patrycja Wieczorek
2021

